

ปทุมมา (*Curcuma alismatifolia* Gagnep.)
พันธุ์เชียงใหม่รายซีเอฟ 31/เอ็นเอ

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล   กรมวิชาการเกษตร
ที่อยู่   50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ รหัสไปรษณีย์ 10900
โทรศัพท์   081-3730-948

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ปทุมมาพันธุ์เชียงใหม่รายซีเอฟ 31/เอ็นเอ ได้มาจากการคัดเลือกพันธุ์ ในปี พ.ศ. 2536 - 2537 ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงใหม่ สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร ได้รวบรวมต้นปทุมมาในสภาพธรรมชาติจากแหล่งต่าง ๆ และในปี พ.ศ. 2545 - 2547 สามารถคัดเลือกต้นปทุมมาที่มีลักษณะดีและสวยงาม จึงตั้งชื่อพันธุ์ว่า เชียงรายซีเอฟ 31/เอ็นเอ (*Curcuma alismatifolia*)

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย ปทุมมา ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Curcuma alismatifolia</i> Gagnep. วงศ์ Zingiberaceae ไม้ดอกไม้ประดับ ไม้ล้มลุก
ราก/หัว	ระบบรากฝอย (fibrous roots system) รากสะสมอาหาร (storage root) มีลักษณะบวมพองออกเป็นตุ่มที่ปลายราก ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร เหง้า (rhizome) หรือหัวมีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวมีสีเหลืองอ่อน เป็นลำต้นใต้ดินที่เจริญในแนวระนาบขนานไปกับพื้นดินสั้น ๆ มีข้อและปล้องชัดเจน แตกแขนงออกเป็นกระจุกตามตาข้างของเหง้าเดิม ทำหน้าที่สะสมน้ำและอาหาร เส้นผ่านศูนย์กลางเหง้า 1.5 - 2.0 เซนติเมตร
ต้น	ลำต้นเหนือดินเป็นลำต้นเทียม (pseudostem) เกิดจากกาบใบที่อัดกันแน่น ความสูงต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับปลายพุ่มใบ 40 - 50 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม 30 - 40 เซนติเมตร
ใบ	ใบเดี่ยว มี 5 - 6 ใบ กว้าง 5 - 7 เซนติเมตร ยาว 20 - 25 เซนติเมตร ปลายใบเรียวแหลม ขอบใบเป็นคลื่นเล็กน้อย เส้นกลางใบสีน้ำตาลแดง กาบใบสีเขียว โคนกาบใบสีเขียว
ดอก/ช่อดอก	ช่อดอก แบบช่อเชิงลดแน่น (compact spike) ก้านช่อดอกแทงออกจากกลางลำต้นเทียม ความยาวช่อดอก 50 - 55 เซนติเมตร ความยาวช่วงดอก 12 - 18 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางช่อดอก 8 - 10 เซนติเมตร ใบประดับ (bract) ส่วนล่างรูปกลมแบน ปลายเป็นติ่งแหลม สีเขียว มีจำนวน 7 - 8 ใบ ใบประดับส่วนบนรูปเกือบกลม สีชมพู ปลายแถมสีน้ำตาลแดงปนสีเขียว มีจำนวน 7 - 10 ใบ ดอกจริงขนาดเล็กอยู่ในซอกใบประดับส่วนล่าง กว้าง 1.0 - 1.1 เซนติเมตร ยาว 2.4 - 2.7 เซนติเมตร สีขาวปนสีม่วงอ่อน กลีบปากสีม่วงเข้ม สันปากสีเหลือง เส้นผ่านศูนย์กลางก้านช่อดอก 0.6 - 0.7 เซนติเมตร
ผล/เมล็ด	มี
ลักษณะอื่น ๆ	1. อายุปลูกถึงให้ดอก 2 - 2 เดือนครึ่ง 2. เริ่มแทงช่อดอกเมื่อมีใบ 2 - 3 ใบ

3. ช่อดอกอยู่เหนือทรงพุ่ม ก้านช่อดอกตรง แข็งแรง เหมาะสำหรับเป็นไม้ตัดดอกและไม้ประดับแปลง
4. การแตกหน่อใหม่เฉลี่ย 1 - 2 หน่อ/กอ
5. อายุปักแจกันนานประมาณ 10 วัน และอายุการใช้งานสำหรับไม้ประดับแปลงนาน 4 - 7 สัปดาห์ หลังออกดอก

ปทุมมาพันธุ์เชียงใหม่รายซีเอฟ 31/เอ็นเอ